

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 novembre 2004

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire en vue de
permettre l'exécution d'une transaction
passée en présence d'avocats sans devoir
avoir recours à une décision judiciaire**

(déposée par MM. Thierry Giet et
Tony Van Parys, Mme Hilde Claes et
M. Melchior Wathelet)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 november 2004

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek,
teneinde een in tegenwoordigheid van
advocaten aangegane dading uitvoerbaar te
maken zonder dat een rechterlijke
beslissing vereist is**

(ingediend door de heren Thierry Giet en
Tony Van Parys, mevrouw Hilde Claes en
de heer Melchior Wathelet)

RÉSUMÉ

Le document qui constate la transaction, généralement un écrit signé par les différentes parties, n'a pas force exécutoire. Si une partie n'exécute pas ses obligations, l'autre partie n'a donc pas d'autres choix que d'introduire, nonobstant l'accord survenu, une procédure devant un juge qui, seul, peut prononcer une décision susceptible d'exécution forcée.

Les auteurs proposent que la transaction soit également signée par les avocats des parties. L'office du juge ne serait dès lors plus nécessaire pour donner force exécutoire à la transaction.

SAMENVATTING

Het document waarbij de dading wordt vastgesteld – over het algemeen een door de verschillende partijen ondertekend geschrift – heeft geen uitvoerbare kracht. Indien een partij haar verplichtingen niet nakomt, heeft de andere partij dus geen andere keus dan, in weerwil van de gesloten overeenkomst, voor een rechter een procedure aanhangig te maken; alleen een rechter kan een beslissing uitspreken waarbij gedwongen tenuitvoerlegging mogelijk is.

De indieners stellen voor de overeenkomst van dading ook te laten ondertekenen door de advocaten van de partijen. De rechter zou derhalve niet langer dienen op te treden om de dading uitvoerbaar te maken.

EN REMPLACEMENT DU DOCUMENT DISTRIBUÉ
PRÉCÉDEMMENT

TER VERVANGING VAN HET VROEGER RONDGEDEELDE
STUK

2701

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>Vlaams Belang</i>	: Vlaams Belang
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 51 0000/000 : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif

QRVA : Questions et Réponses écrites

CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)

CRABV : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)

CRIV : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)

PLEN : Séance plénière

COM : Réunion de commission

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 51 0000/000 : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer

QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden

CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)

CRABV : Beknopt Verslag (blauwe kaft)

CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)

PLEN : Plenum

COM : Commissievergadering

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Cette proposition vise à permettre l'exécution d'une transaction passée en présence d'avocats sans devoir nécessairement avoir recours à une décision judiciaire qui donne force exécutoire à la transaction.

La convention de transaction est définie à l'article 2044 du Code civil comme «le contrat par lequel les parties terminent une contestation née, ou préviennent une contestation à naître.».

Il convient d'ajouter à cette définition un élément caractéristique du contrat de transaction, à savoir les concessions réciproques grâce auxquelles se réalise l'extinction de la contestation. Cette dernière condition a été ajoutée par la jurisprudence et la doctrine afin de distinguer la convention de transaction d'autres actes juridiques visant à résoudre un litige comme le désistement d'action ou le simple acquiescement, même conventionnel à une prétention ou une décision.

Dans l'état actuel des textes, la transaction n'a pas en soi force exécutoire. Ceci peut entraîner certains problèmes.

Le problème inhérent aux accords et transactions provient du fait que le document qui constate l'accord ou la transaction, généralement un écrit signé par les différentes parties, n'a pas en soi force exécutoire. Si une partie n'exécute pas ses obligations, l'autre partie n'a donc pas d'autres choix que d'introduire, nonobstant l'accord survenu, une procédure devant un juge qui, seul, peut prononcer une décision susceptible d'exécution forcée.

Certes, le juge saisi est en principe tenu par l'accord et la procédure ne devrait donc pas être longue. Mais si la partie récalcitrante n'est pas tout à fait de bonne foi ou si elle cherche à gagner du temps, la tentation est grande pour elle de soulever tous les moyens possibles concernant la critique de l'accord intervenu, moyens qu'il faudra bien examiner et sur lesquels il faudra conclure et plaider. La procédure reprend alors sa durée commune, annihilant l'avantage qui résultait de l'accord, tant au point de vue de la solution rapide

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel strekt ertoe het mogelijk te maken een in tegenwoordigheid van advocaten aangegane dading ten uitvoer te leggen. Zo zou niet langer een rechterlijke beslissing vereist zijn om de dading uitvoerbaar te maken.

Een overeenkomst van dading wordt in artikel 2044 van het Burgerlijk Wetboek omschreven als «een contract, waarbij partijen een gerezen geschil beëindigen, of een toekomstig geschil voorkomen».

Aan die definitie moet een kenmerkend aspect van een overeenkomst van dading worden toegevoegd, te weten de wederzijdse toegevingen waardoor het geschil wordt beëindigd. De rechtspraak en de rechtsleer hebben die bijkomende voorwaarde opgelegd, om de overeenkomst van dading te onderscheiden van andere rechtshandelingen ter beslechting van geschillen, zoals afstand van rechtsvordering dan wel de gewone berusting in een eis of een beslissing (zelfs al gebeurt zulks bij overeenkomst).

In de huidige stand van de teksten heeft een dading op zich geen uitvoerbare kracht. Dat kan enkele knelpunten doen rijzen.

De aan overeenkomsten en dadingen inherente moeilijkheid vloeit voort uit het feit dat het document waarbij de overeenkomst of de dading wordt vastgesteld – over het algemeen een door de verschillende partijen ondertekend geschrift – op zich geen uitvoerbare kracht heeft. Indien de ene partij haar verplichtingen niet nakomt, heeft de andere partij dus geen andere keus dan, in weerwil van de gesloten overeenkomst, voor een rechter een procedure aanhangig te maken; alleen een rechter kan een beslissing uitspreken waarbij gedwongen tenuitvoerlegging mogelijk is.

De rechter bij wie de zaak aanhangig is gemaakt, dient in beginsel weliswaar de overeenkomst in acht te nemen, en de procedure zou dus niet lang mogen aanslepen. Indien de weigerende partij echter niet geheel te goeder trouw is of indien zij erop uit is tijd te winnen, is voor haar de verleiding groot alle mogelijke middelen aan te wenden tegen de gesloten overeenkomst; die middelen moeten dan worden onderzocht, waarna ze in conclusies worden opgenomen en bepleit. In dat geval neemt de procedure de gebruikelijke tijd in be-

qu'au point de vue de l'arriéré judiciaire. Bien des procès qui auraient pu être réglés par un accord sont dès lors plaidés et jugés selon la procédure ordinaire.

L'auteur estime que dans certains cas il n'est pas opportun d'obliger les parties à comparaître devant un juge pour lui demander d'acter leur accord, si cet accord est préalablement acquis.

Le juge peut évidemment attirer l'attention de l'un ou de l'autre sur l'importance de l'accord qu'il va marquer ou sur les obligations qu'il devra exécuter, et ce pour qu'il n'agisse pas à la légère. Néanmoins, nous pensons que ce rôle peut très bien être assuré par l'avocat qui conseillerait les parties sur leurs droits, sur leurs obligations et sur certains points essentiels de leur accord.

Dans un souci de sécurité juridique et de bonne information des parties, nous proposons que la transaction soit également signée par deux avocats au moins, chacune des parties devant être assistées.

L'accord signé par les parties et leurs avocats donne toutes les garanties qu'aucun changement ne sera pris à la légère. L'office du juge ne serait donc plus nécessaire pour donner force exécutoire à l'accord.

La partie la plus diligente pourrait en outre demander au greffe du tribunal de première instance désigné dans le contrat de le revêtir de la formule exécutoire. Ceci constituerait en effet un gain de temps appréciable pour les parties et éviterait que le litige ne soit de nouveau plaidé.

L'auteur propose que cette procédure simplifiée ne soit réservée qu'aux accords dont l'exécution est demandée dans l'année qui suit leur conclusion. Un accord récemment négocié reflète en effet plus fidèlement la volonté des parties.

Thierry GIET (PS)
Tony VAN PARYS (CD&V)
Hilde CLAES (sp.a-spirit)
Melchior WATHELET (cdH)

slag, en het uit de overeenkomst voortvloeiende voordeel gaat teniet: een spoedige oplossing ligt buiten bereik en de gerechtelijke achterstand blijft even groot. Voor heel wat gedingen die bij wege van een overeenkomst hadden kunnen worden geregeld, vinden dan ook rechtsplegingen plaats en worden vonnissen geveld volgens de gewone procedure.

Volgens de indiener is het in sommige gevallen niet opportuun de partijen te verplichten voor een rechter te verschijnen om hem te verzoeken akte te nemen van hun overeenkomst, met name indien die overeenkomst vooraf reeds werd bereikt.

Vanzelfsprekend kan de rechter de aandacht van deze of gene partij vestigen op het belang van de overeenkomst die zij gaat sluiten of van de verplichtingen die zij zal moeten nakomen, opdat die partij niet lichtzinnig tewerk zou gaan. Niettemin vindt de indiener dat die taak perfect zou kunnen worden vervuld door de advocaat die de partijen in voorkomend geval bijstaat in verband met hun rechten, verplichtingen en bepaalde essentiële facetten van hun overeenkomst.

Met het oog op de nodige rechtszekerheid en om de partijen naar behoren voor te lichten, stelt de indiener voor de dading ook te laten ondertekenen door ten minste twee advocaten, aangezien elke partij bijstand moet krijgen.

De overeenkomst die de partijen en hun advocaten ondertekenen, biedt alle nodige garanties om ervoor te zorgen dat geen enkele wijziging al te lichtvaardig wordt opgevat. De rechter zou derhalve niet langer dienen op te treden om de overeenkomst uitvoerbaar te maken.

De meest gerede partij zou de griffie van de in de overeenkomst aangewezen rechtbank van eerste aanleg ook kunnen verzoeken die overeenkomst te voorzien van het formulier van tenuitvoerlegging. Zulks zou voor de partijen immers aanzienlijke tijdwinst opleveren en voorkomen dat over het geschil een nieuw rechtsgeding wordt gevoerd.

De indiener stelt voor een dergelijke vereenvoudigde procedure voor te behouden voor overeenkomsten waarvan wordt gevraagd dat die binnen een jaar na het sluiten ervan ten uitvoer worden gelegd. Een overeenkomst waarover kort daarvoor is onderhandeld, vormt immers een getrouwere neerslag van de wil van de partijen.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art.2

Il est inséré dans la quatrième partie, livre II, Titre II, du Code judiciaire, un chapitre *Iter* intitulé «la transaction» comprenant un article 734*septies*, rédigé comme suit:

«Art.734*septies*. — § 1er. Lorsque le contrat de transaction visé à l'article 2044 du Code civil porte la signature des parties et celle de deux avocats au moins assistant des parties distinctes, il peut être déposé par la partie la plus diligente au greffe du tribunal de première instance désigné dans le contrat.

Lorsque le dépôt visé à l'alinéa 1er intervient dans l'année de la signature du contrat le greffier en chef revêt le contrat de la formule exécutoire à la demande de toute partie signataire ou de ses ayants droit.

§ 2. Le contrat de transaction visé au § 1er reproduit le texte du présent article.».

7 juillet 2004

Thierry GIET (PS)
Tony VAN PARYS (CD&V)
Hilde CLAES (sp.a-spirit)
Melchior WATHELET (cdH)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In het vierde deel, boek II, titel II, van het Gerechtelijk Wetboek wordt een hoofdstuk *Iter* met als opschrift «Dading» ingevoegd, dat een artikel 734*septies* omvat, luidende:

«Art. 734*septies*. — § 1. Wanneer het in artikel 2044 van het Burgerlijk Wetboek bedoeld contract van dading de handtekening draagt van de partijen en van ten minste twee advocaten die de onderscheiden partijen bijstaan, kan de meest gereede partij het neerleggen ter griffie van de in die overeenkomst aangegeven rechtbank van eerste aanleg.

Wanneer de in het eerste lid bedoelde neerlegging plaatsvindt binnen een jaar na de ondertekening van die overeenkomst, voorziet de hoofdgriffier op verzoek van ongeacht welke ondertekenende partij dan wel van hun rechthebbenden dat document van het formulier van tenuitvoerlegging.

§ 2. De in § 1 bedoelde overeenkomst van dading bevat de in dit artikel vervatte tekst.».

7 juli 2004